

осуществлению на практике бухгалтерского учета операций, не регламентируемых законодательством [2].

Таким образом, в Республике Беларусь сформирована эффективная система организации бухгалтерского учета, анализа и контроля в банковской сфере в условиях институциональных изменений в глобальной экономике. Постоянное развитие и усовершенствование методологии, стандартизация содействуют адаптации банковского бухгалтерского учета к существующим условиям хозяйствования. Банковский бухгалтерский учет, обладая большим объемом оперативной и достоверной информации о денежных ресурсах в стране, способствует проведению денежно-кредитной политики государства, функционированию банковской системы, осуществлению регулирующих и надзорных функций за деятельностью банков и обеспечивает своевременной информацией о деятельности банков внутренних и внешних пользователей.

Список использованных источников

1. Официальный сайт Национального банка Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Минск, 2014. – Режим доступа: <http://www.nbrb.by/>. – Дата доступа: 11.12.2014.

2. Официальный сайт Ассоциации белорусских банков [Электронный ресурс]. – Минск, 2014. – Режим доступа : <http://abbanks.by/>. – Дата доступа : 11.12.2014.

УДК 338.246.025.2

Здреник Василь

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ЗДІЙСНЕННЯ ТА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Анотація

У статті досліджено особливості зарубіжного досвіду нормативно-правового регулювання та обліку фінансових інвестицій на сучасному етапі, розглянуто роль та співвідношення повноважень державних органів і органів саморегулювання на ринку фінансових інвестицій.

Ключові слова: *фінансові інвестиції, облік фінансових інвестицій, нормативно-правове регулювання фінансових інвестицій, ринок фінансових інвестицій, ринок цінних паперів.*

Фінансові інвестиції на сьогоднішній день відіграють надзвичайно важливу роль в економічній системі розвинених країн світу, що зумовлює необхідність

забезпечення ефективного управління інвестиційними процесами. Основою такого управління є своєчасна та достовірна інформація щодо фінансових інвестицій, яка формується в системі обліку.

Одним із важливих завдань, які сьогодні стоять перед обліком є надання інформації про наявність і стан фінансових інвестицій та контроль за їх використанням з метою ефективного управління господарською діяльністю підприємства. Однак, останнім часом якість такої інформації погіршується. Головною причиною такої ситуації є слабка методична розробка нормативних документів, що регулюють облік фінансових інвестицій, неврегульованість норм податкового законодавства та їх постійні зміни.

Важливою складовою успішного функціонування системи бухгалтерського обліку фінансових інвестицій є розробка нормативного забезпечення. На нашу думку є доцільним розглянути зарубіжний досвід нормативно-правового регулювання фінансових інвестицій.

Нормативно-правове регулювання може здійснюватися як державою, так і різними організаціями. У різних країнах співвідношення повноважень державних органів і органів саморегулювання різне. На це впливають культурні та історичні традиції країни, рівень розвитку ринку цінних паперів. У певних країнах роль саморегулюючих організацій на ринку фінансових інвестицій мінімальна, або взагалі відсутня, в таких країнах високою є роль державного регулювання ринку (Німеччина, Франція). В інших країнах професійні організації активно беруть участь у процесі регулювання ринку фінансових інвестицій (Великобританія, США, Японія). Так, наприклад, у Великобританії, ринок традиційно був переважно саморегулюючим. Але в 1990 р. розпочався відхід від моделі саморегулювання ринку фінансових інвестицій. У 1997 р. було розпочато реформу системи регулювання фінансового сектора. Регулятивні функції різних відомств і саморегулюючих організацій було передано Раді з цінних паперів, яка зараз перейменована в Раду з фінансових послуг. Її Голова і члени правління підпорядковані і призначаються Міністерством фінансів. Раді також передано і контрольні функції Банку Великобританії у сфері регулювання комерційних банків. Рада з фінансових послуг є державним органом, який контролює банки, страхові компанії, фондові біржі, пенсійні фонди, компанії з цінних паперів, депозитарно-клірингові організації. Таким чином, у цій країні переважає саморегулювання ринку, але суворо обмежується діяльність комерційних банків на фондовому ринку. Натомість регулювання питань у Франції, де діяльність на фондовому ринку суворо регламентовано державними приписами, а професійні учасники ринку обмежені в становленні і здійсненні контролю за виконанням правил на ринку відрізняється від британського підходу [2, с. 243].

В будь-якій країні, де існують ринки цінних паперів, правове впорядкування ринкових відносин здійснюється за допомогою трьох типів правових норм і принципів: міжнародно-правових, національних державно-правових, а також інституційно-правових.

Для міжнародно-правового регулювання характерним є те, що воно, як правило, здійснюється на основі публічних міжнародно-правових угод, або угод, укладених уповноваженими органами на добровільній основі. Національне

державно-правове регулювання здійснюється шляхом реалізації владно-примусових повноважень. Вказані повноваження визначаються відповідними нормативними актами держави. Сукупність таких актів має ієрархічну будову, найвище місце в сукупності яких посідає Конституція. Усі інші нормативні акти такого роду повинні відповідати (не суперечити) Конституції. Інституційно-правове регулювання здійснюється самоврядними організаціями, як правило, внаслідок реалізації повноважень, наданих законами чи підзаконними актами, або внаслідок делегування повноважень відповідним державним органом. Буває також і так, що державно-правове регулювання не охоплює певні важливі відносини на ринку цінних паперів, тоді замість нього впорядкування може здійснюватися нормами і принципами інституційно-правового регулювання [1, с. 246].

Нормативне регулювання бухгалтерського обліку кожної країни має певні відмінності внаслідок особливостей економічного, політичного, культурного розвитку. Системи регулювання бухгалтерського обліку в різних країнах склалися під впливом таких факторів, як географічне розташування, особливості історичного розвитку, традиції, суверенітет тощо. Однак кожна країна не існує абсолютно окремо від інших, тому постійно відбувається взаємний вплив, внаслідок чого в системах регулювання бухгалтерського обліку різних країн є багато спільного [3].

Наприклад, у США існують численні закони, які безпосередньо регулюють ринок цінних паперів. Серед них найбільш важливими є закони: про цінні папери (1933), про торгівлю цінними паперами (1934), про емісію боргових зобов'язань (1939), про інвестиційну компанію (1940) та ряд інших. Законодавчими актами Німеччини, регулюючими ринок цінних паперів, є, зокрема, закони про біржі (1896), про допуск до біржової торгівлі (1986), про інвестиційні товариства (1969) тощо. Не дивлячись на те, що закон про біржі був прийнятий у минулому столітті, він у цілому продовжує відігравати важливу роль у регулюванні торгівлі цінними паперами на біржовому ринку [1, с. 262].

Також велике значення для функціонування ринку фінансових інвестицій мають саморегулюючі організації, засновані професійними учасниками ринку. На них також покладаються зобов'язання здійснювати контроль за виконанням законів про цінні папери та фінансовий ринок. Саморегулювання допомагає посилити довіру інвесторів до ринку фінансових інвестицій. Саморегулюючі організації допомагають розвитку інфраструктури фондового ринку, забезпечують інформаційну, юридичну, технічну підтримку своїх членів, удосконалюють законодавчу базу ринку фінансових інвестицій, представляють інтереси професійних учасників даного ринку у державних установах.

Отже, як бачимо, регулювання ринку цінних паперів в різних країнах досить врегульоване, там існує низка різних нормативно-правових актів, які регламентують питання обліку й контролю фінансових інвестицій та цінних паперів.

Список використаних джерел

1. Мельник, В.А. Ринок цінних паперів [Текст] / В.А. Мельник // Довідник керівника підприємства. Спеціальний випуск. – К., А.Л.Д. ВІРА-Р, 1998. – 560 с.

2. Раделицький, Ю.О. Державне регулювання ринку фінансових інвестицій: зарубіжний досвід і національні реалії [Текст] / Ю.О. Раделицький // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.13. – С. 242-248.

3. Цветнова, О.В. Актуальність розробки положення (стандарту) бухгалтерського обліку "Прибуток (збиток) за звітний період" на основі аналізу міжнародного досвіду [Текст] / О.В. Цветнова // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. Науково-виробничий журнал. – Донецьк. – 2010. – №6. – С. 239-242.

УДК 657.422.1:004.9

Кравець Наталя
магістрант
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПЛАТІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ РОЗРАХУНКІВ З КЛІЄНТАМИ

Анотація

У статті розглянуто питання дослідження різноманітних підходів до відносно нової економічної категорії «електронні гроші», а також аналіз сучасного стану їх використання як платіжного засобу для покращення розрахунків з клієнтами.

Ключові слова: *електронні гроші, платіжний інструмент, платіжна система, розрахунки.*

Останнє десятиріччя характеризується появою інноваційних продуктів для здійснення платежів, чому певною мірою сприяє науково-технічний прогрес і розвиток фінансового ринку.

Нормальне функціонування економіки будь-якої країни, не можливе без надійної системи розрахунків між суб'єктами господарської діяльності, що забезпечує надійність та швидкість проведення платежів та розрахунків з клієнтами.

Електронні гроші – це такий вид платіжних засобів, обіг яких відбувається в електронному вигляді та гарантує повну анонімність. Всі платіжні системи засновані на використанні кредитних платіжних карток або ж так званого електронного гаманця.

Поширеною помилкою є ототожнення електронних грошей з безготівковими грошима. Електронні гроші, будучи неперсоніфікованим платіжним продуктом, можуть мати окреме звернення, відмінне від банківського обігу грошей, проте можуть і звертатися в т. ч. і в державних або